

Õiguskantsler

Direktor Rait Kuuse
Tallinna Vangla
talv.info@just.ee

Teie 8.08.2011 nr 1-12/28742-1
Õiguskantsler 7.03.2012 nr 7-4/110875/1201133

Soovitus õiguspärasuse ja hea halduse tava järgimiseks Pöördumistele vastamine

Austatud härra direktor

Minu poole pöördus kolme avaldusega Tallinna Vanglas karistust kandev kinnipeetav [...] (edaspidi ka avaldaja).

Tutvunud avaldaja avalduse, Tallinna Vangla vastuse ja selle lisadega ning muu asjakohase materjaliga, leian, et Tallinna Vangla on avaldaja 20.01.2011 ja 14.04.2011 pöördumistele vastates rikkunud kehtivat õigust ja hea halduse tava, kuna vastamine on võtnud liiga kaua aega.

I Asjaolud ja menetluse käik

1. Avaldaja kaebas muu hulgas, et esitas Tallinna Vanglale pöördumise 20.01.2011 ja sai sellele vastuse nr 1-13/2619-1 alles 04.05.2011. Samuti ei olnud avaldaja rahul sellega, et tema 14.04.2011 pöördumisele (vangla käsitles seda märgukirjana) vastati 19.05.2011 kirjaga nr 1-13/16244-1 ja talle tutvustati vastust 20.05.2011. Avaldaja väitis, et edastas oma 14.04.2011 kaebuse kinnises ümbrikus ja vangla direktori nimele. Avaldaja kahtleb, kas kaebus jõudiski direktorini

2. Minu volitusel pöördus avaldaja väidete osas täpsema info saamiseks Tallinna Vangla poole õiguskantsleri nõunik. Tallinna Vangla 08.08.2011 vastusest nr 1-12/28742-1 nähtub, et avaldaja 20.01.2011 pöördumine (villase teki vahetamisest vatiteki vastu) on Tallinna Vangla elektroonilises dokumendiregistris Amphora registreeritud samal kuupäeval. 24.01.2011 on finants- ja majandusosakonna juhataja suunanud kirja vastamiseks finants- ja majandusosakonna spetsialistile.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

3. Avaldaja pöördumisele kui märgukirjale vastati 04.05.2011 finants- ja majandusosakonna juhataja allkirjastatud vastusega nr 1-13/2619-1 ning teavitati kinnipeetavat, et kinni peetaval isikul puudub õigus nõuda endale sobivast materjalist tekki. Tervislike probleemide esinemisel paluti pöörduda kontaktisiku poole, kes vajadusel registreerib isiku arsti vastuvõtule.

4. Avaldaja 14.04.2011 pretensioonina pealkirjastatud pöördumine Tallinna Vangla direktorile helistamise teemal on Amphoras registreeritud samal kuupäeval. Vangistusosakonna inspektor-kontaktisik peaspetsialisti ülesannetes osakonnajuhataja ülesannetes on 24.04.2011 suunanud kirja tegelemiseks inspektor-kontaktisikule, kes 26.04.2011 peaspetsialisti ülesannetes olles on suunanud kirja vastamiseks edasi teisele inspektor-kontaktisikule.

5. Vangistusosakonna juhataja allkirjaga vastus märgukirjale on Amphoras registreeritud 19.05.2011. a numbriga 1-13/16224-1. Tallinna Vangla ei vastanud nimetatud pöördumistele ettenähtud 30 päeva jooksul ning kahetsusväärsel kombel ei ole nendele kirjadele vastamise tähtaega ka pikendatud. Seega on Tallinna Vangla konkreetsetel juhtudel eksinud märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse §-st 6 tulenevate nõuete vastu.

6. Eksimuse vabanduseks võib esimesena käsitletud kirja osas vangla hinnangul esile tuua, et avaldaja pöördumisele eelnenud poole aasta jooksul on vahetunud märkimisväärne osa finants- ja majandusosakonna teenistujatest, sh 3 peaspetsialisti ning 2 spetsialisti. Vahetunud ametnike üheks teenistusülesandeks oli nimelt oma vastutusvaldkonnas kirjadele vastamine. Seetõttu oli osakonna töö ametnike puudumise ning uute teenistujate sisseelamise ja teenistuseks vajalike töökogemuste omandamise perioodil häiritud.

7. Lisaks hõivas finants- ja majandusosakonna peatähelepanu Tallinna Vangla kolme hoone katuste varisemise oht, sealhulgas finants- ja majandusosakonna põhikasutususes olnud hoone katusevaring 08.01.2011 jaanuaris ning vajalikud ülesanded töö ümberkorraldamisel, töötavatele kinnipeetavatele ja ametnikele uute ruumide leidmisel, samuti vanglapoolsed ülesanded katuste taastamistöodel.

II Õiguskantsleri seisukoht

8. Otsin vastust küsimusele, kas Tallinna Vangla on avaldaja pöördumistele vastates rikkunud kehtivat õigust ja hea halduse tava. Märgin, et küsimuseks on vaid pöördumiste vastamise tähtaegsus. 14.04.2011 pöördumise sisuks olevas küsimuses (telefoni kasutamine) kujundan seisukoha eraldi (kiri nr 7-4/110875/1201134).

9. Märgin sissejuhatavalt, et ei pea asjakohaseks avaldaja väiteid seoses sellega, et tema esitas pöördumise personaalselt vangla direktorile. Minu hinnangul ei olnud kõnealustes küsimustes vangla direktoril kohustust vastata pöördujale personaalselt ning kehtiv õigus ei takista üldjuhul pöördumistele vastamise delegeerimist mõnele teisele sama vangla vanglateenistuse ametnikule (kui kehtivast õigusest ei tulene teisiti). Selline seisukoht on tuletatav märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse (edaspidi ka MSVS) § 5 lõikest 2 aga ka haldusmenetluse seaduse (edaspidi ka HMS) §-st 8.

10. Esmalt on vajalik määratleda, mida kujutavad endast avaldaja 20.01.2011 ja 14.04.2011 pöördumised. Alles seejärel on võimalik hinnata, kas vastamine on toimunud tähtaegselt.

11. Pelgalt avaldaja pöördumiste pealkirja järgi ei ole võimalik sedastada, millise pöördumise liigi alla kehtivas õiguses võiks neid liigitada. Seega tuleb juhinduda pöördumiste sisust. 20.01.2011 pöördumises väljendab avaldaja soovi, et tal võimaldataks kasutada villase teki asemel vatitekki. Minu hinnangul soovib avaldaja sellega sisuliselt vanglateenistusele toimingute sooritamist – et tal võimaldataks kasutada teatud tüüpi voodiriideid ja need talle väljastataks. Tegemist on taotluse esitamisega haldusorganile haldusmenetluse läbiviimiseks (HMS § 35 lõike 1 punkti 1 ja § 14 lõike 1 mõttes).

12. Vangistusseadus ei sea sedalaadi taotluse läbivaatamiseks konkreetset tähtaega, samuti ei sätesta tähtaega justiitsministri 30.11.2000 määrusega nr 72 kehtestatud „Vangla sisekorraeskiri“ ega Tallinna Vangla direktori 16.04.2009 käskkirjaga nr 21 kehtestatud „Tallinna Vangla kodukord“.¹ Seega tuleb sellise taotluse puhul juhinduda haldusmenetluse seaduse § 5 lõikest 2, mille kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulusi ja ebameeldivusi isikutele.

13. Avaldaja teine pöördumine (14.04.2011) on pealkirjastatud kui „pretensioon“. Isik kirjeldab telefoni kasutamise korraldust oma eluosakonnas ning väidab, et tegemist on kehtiva õiguse rikkumisega. Ta leiab, et telefoni kasutamise korraldust tuleb parandada. Pöördumises ei ole nõuet anda mingi konkreetne haldusakt või teha mingi konkreetne toiming, seega saab teatud mõõndustega käsitleda avaldaja 14.04.2011 pöördumist märgukirjana, milles isik annab adressaadile teavet ja teeb ettepanekuid asutuse või organi töö korraldamiseks (märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse § 2 lõige 2). MSVS § 6 sätestab, et märgukirjale vastatakse viivitamata, kuid mitte hiljem kui 30 kalendripäeva jooksul selle registreerimisest. Erilise vajaduse korral lähtuvalt vastamise keerukusest võib vastamise tähtaega pikendada kuni kahe kuuni. Isikut teavitatakse vastamise tähtaja pikendamisest ja pikendamise põhjustest.

14. Avaldaja 20.01.2011 taotlusele vastati alles 04.05.2011 kirjaga nr 1-13/2619-1 ja seega üle 3 kuu taotluse esitamisest hiljem. Ehkki konkreetset määratletud tähtaega taolise taotluse läbivaatamiseks kehtivas õiguses ei sisaldu, tuleb mõnda, et suhteliselt lühikeses taotluses sisalduva lihtsakoelise probleemi lahendamiseks on kolm ja pool kuud ilmselgelt liiga pikk aeg ning kuna Riigikohus on sidunud õiguse kiirele haldusmenetlusele õigusega heale haldusele² siis **on tegemist õiguspärasuse ja hea halduse tava eiramisega Tallinna Vangla poolt.**

15. Avaldaja 14.04.2011 pöördumine registreeriti samal päeval ja vastus pöördumisele 19.05.2011. Teadaolevalt ei informeeritud isikut vastamistähtaja pikendamisest. 14.04.2011 pöördumisele oleks tulnud vastata hiljemalt 16.05.2011. **Seega sellele pöördumisele tähtaegselt ei vastatud ja tegemist on õiguspärasuse ja hea halduse tava rikkumisega.**

16. Kuna käesolevaks ajaks on avaldaja mõlematele pöördumistele vastatud ja vangla oma rikkumist möönab, siis piirdun tõdemusega, et avaldaja õigusi rikuti ja panen käesoleva soovitusena vanglale südamele vajadust järgida seaduses sisalduvaid pöördumiste läbivaatamise tähtaegu ning vastata pöördumistele seaduses sätestatud ajalisi raame arvestades võimalikult kiiresti.

¹ Käskkiri kättesaadav arvutivõrgus:

<http://www.vangla.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=51377/Tallinna+vangla+kodukord.pdf>

² RKPJKo 17.02.2003, nr 3-4-1-1-03.

17. Edastan käesoleva soovitusel koopia ka avaldajale.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Teder

Indrek-Ivar Määrts 693 8406;
e-post: indrek-ivar.maarit@oiguskantsler.ee